

กฎมณเฑียรบาล

ว่าด้วยการค้าขายและการ สัมมาคม แห่งข้าราชการ
ใน พระราชสำนัก

ศุภมัตถ์ พระพุทธเจ้าล้านนาภาค เปนอดีตภาค ๒๕๕๗ พรพษา
พฤษภาคมมาศ เอกอภิมัตถ์สวริน อภิมัตถ์จวาร โดย กาด นิยม

พระบาท สัมเด็จพระบรมพรหมมหาบรมนาถ สวริน อภิมัตถ์
จิราศ พินิตประชานารถมหาสมมตวงษ์ อภิมัตถ์พงษวิมลรัตน อภิมัตถ์ราชนิกร
โรตม จากุณิศบรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ บรมพรหมมหาบรมนาถ
บรมนารถบพิตร พระมังกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง พระราชดำริห์ว่า

การ ที่ ข้าราชการ ใน พระราชสำนัก ประกอบกิจ ใน ทาง ค้าขาย เพื่อ
แสวง ประโยชน์ นอกเหนือ ผล แห่งราชการ ซึ่ง กระทำ อยู่ แล้ว ตาม
หน้าที่ นั้น ย่อม เปน ทาง ที่ อาจ นำ มา ซึ่ง ความ เสียหาย ได้ โดย เชนกประการ
สมควร จะ ตรา บัญญัติ แดง พระราชนิยมไว้ เพื่อให้ ข้าราชการ ของ ชาติ พระบาท
ที่ นับ ว่า เปน ผู้ ปฏิบัติ ราชการ ใน ที่ โกลี สัต พระองค์ ทราบ ไว้ ทั่ว กัน

ก็ วิสัย มนุษย์ ที่ ทำ การ งาน ไต ๆ ทั้ง สิ้น ชวรมลา มังคป ว่า ต้อง มี
เวลา พัก ผ่อน ผู้ ที่ เปน ข้าราชการ นั้น ก็ ย่อม มี ราชกิจ เปน กิจ วด ที่ ควร
ปฏิบัติ โดย เต็ม สติ กำลัง แด ความ สามารถ อยู่ แล้ว เมื่อ ถึง เวลา ที่ เสรี

ราชการชั่วคราวหนึ่ง ๆ ก็ได้กลับสู่เคหะสถานบ้านเรือน อันเป็นเวลา
 ที่ทรง พระกรุณาให้พักผ่อนร่างกายเพื่อบำรุงกำลัง และความคิด เพื่อ
 ประโยชน์ แก่หน้าที่ราชการ ของตนในวันนั้น ก็เมื่อข้าราชการผู้ใด
 เขาเวลาซึ่งควร จะพักผ่อนนั้นไปทำงานอย่างอื่น เพื่อประโยชน์
 พิเศษ ของตนนั้นแล้ว ผู้นั้นก็จำจะต้องกลับใช้เวลา ซึ่งควร ประกอบราช
 กิจตามหน้าที่นั้น สำหรับพักผ่อน เป็นธรรมดา นับว่าเป็นการเอาเปรียบ
 ไม่สมควร แก่ผู้ที่ เป็น ข้าราชการ เลย อนึ่ง พระราชประสงค์อันเป็นข้อ
 ใหญ่ในการ ที่ทรง พระมหากรุณา พระราชทาน เบี้ยบำนาญ เดียงชีพนั้น ก็
 ด้วยทรง พระราชดำริเห็น ว่า ข้าราชการ ตลอดของชุดพระบาท มีหน้าที่ต้องรับ
 ราชการเต็มกำลัง และเวลา ไม่มีโอกาสที่จะ งดเว้น ทรัพย์สมบัติใด เดียง
 คนเมื่อแก่ชราทุพพลภาพ จึงทรง พระกรุณา พระราชทาน เงิน เดียงชีพแก่ผู้
 ที่มีความชอบและเห็นดีเห็นชอบ ทั้งนี้ก็เพื่อว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัว ทรง งดเว้น ทรัพย์สมบัติใด ให้แก่ ข้าราชการ เพื่อเลี้ยงคน และ
 ครอบครัวในเวลาที่มีสามารถจะหาผล ประโยชน์ใด ๆ อันได้ ข้าราชการ
 ตลอดของชุดพระบาท ควร รวบรวม ถึง พระมหากรุณาข้อนี้แล้ว และตั้ง หนำปฏิบัติ
 ราชการโดย สุจริตกำลังจริง ๆ ไม่สมควร จะเอาเวลา ซึ่งควรจะให้ เป็นประโยชน์
 แก่ราชการไปใช้ ในการ แสวง ผลประโยชน์ส่วนตัวให้ นอกเหนือ ออกไป
 อื่น แต่ ครั้น จะทรง ห้ามมิให้ ข้าราชการ ใน พระราชสำนัก แสวงผลใด ๆ
 นอกจากผลแห่ง ราชการ เดียวทีเดียว ก็ยัง ทรงพระกรุณา ชี้แจงว่าเป็นการ

รุนแรงเกินกว่าเหตุไป เพราะทางหาผลประโยชน์บางอย่าง ที่ไม่เป็น
การเสื่อมเสียแก่ราชการ แต่เกียรติยศก็มีอยู่บ้าง ทั้งข้าราชการ นอก พระ
ราชสำนักก็ประกอบการหาเลี้ยงชีพในทางค้าขายมีอยู่หลายราย จะ
ทรงห้ามแต่ข้าราชการในพระราชสำนักจำพวกเดียวกัน ก็จะเป็นการเสีย
เปรียบเกินไป แต่ครั้งนี้จะไม่ให้มีข้อยกเว้นไว้เสียเลยในเรื่องนี้ ก็มี
ทางที่จะเสื่อมเสีย ทั้งประโยชน์ส่วนตัวแห่งข้าราชการผู้นั้นเอง และ
ประโยชน์แห่งราชการได้ โดยเอกภรรยา และเมื่อข้าราชการในพระ
ราชสำนักผู้ใดไปมีเหตุเสียหายด้วยประการใด ๆ ในการค้าขายเข้าแล้ว
เหตุนี้ย่อมกระทบกระเทือนถึงพระองค์ สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินเป็นที่เสื่อม
เสีย พระเกียรติยศได้ โดยเหตุผลซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระ
ราชทาน พระราชปวารณารักษาโดยแจ่มแจ้ง ชัดเจนในกฎมณเฑียรบาลว่า
ด้วยครอบครัวแห่งข้าราชการในพระราชสำนัก พระพุทธเจ้าข้า ๒๔๕๗
ณนี้แล้ว

อนึ่ง การคบหาสมาคมของข้าราชการในพระราชสำนักก็เป็นข้อสำคัญ
อย่างหนึ่ง ซึ่งถ้ามีกันไปโดยชอบแล้ว จะเป็นประโยชน์ ซึ่งจะมี
ผลอันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียพระเกียรติยศได้ ด้วยโดยมรดกเดียวกัน
สมควรจะมีบัญญัติสกัดกั้นทางที่จะนำสู่ความเสียหายไว้บ้าง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เจ้าพระยาธรรมานุภิธาน
ชิปดี ศรีรัตนมณเฑียรบาล บรมราชาภิเษกการกิจจาภิรมย์ สรรพโศคนราษ

ฐานประดิษฐ์ ธรรมสังวรวิบูลย์ มาจากวิวัฒน์ บำรุงรัตนราชประเพณี
 นิตยภัทน์อุปนารถ อินเดปิกามาตย์มหานายก อรรถเสวกอนนทิพามุร
 ชารร กิติชจรเสนาบดี ศรีรัตนไคร์สรณชาดา อุตมอาชวราชาไศรย
 อภัยพิริยปรากรมพาหุ เสนาบดีกระทรวงวัง รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ
 ประกาศกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการค้าขาย แด่ การัดมาคม แห่ง ข้าราชการ
 ใน พระราชสำนัก ตั้งต่อไป

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย นาม และ ดัชนี ใน กฎมณเฑียรบาล

มาตรา ๑ กฎนี้ให้เรียกว่า กฎมณเฑียรบาล ว่าด้วยการค้าขาย
 และ การ ัดมาคม แห่ง ข้าราชการใน พระราชสำนัก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๒ กฎมณเฑียรบาลนี้ ให้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎ ข้อบังคับ ซึ่งมี อยู่แล้ว สำหรับ พระราชสำนัก
 ข้อใดที่ขัดกับ ข้อความใน กฎนี้ ให้ยกเลิก

มาตรา ๔ ต่อไปภายหน้า ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไข
 ฎาเพิ่มเติม ข้อใด ข้อหนึ่งใน กฎนี้ และ เสนาบดี กระทรวงวังได้ ประกาศ
 โฆษณา แก่ ข้าราชการใน พระราชสำนัก ทราบทั่ว กัน แล้ว ให้นับว่า ข้อที่
 แก้ไข หรือ เพิ่มเติมใหม่นั้น เป็น ส่วนหนึ่ง แห่ง กฎนี้

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยผู้ที่จะต้องปฏิบัติ ตาม กฎ

มาตรา ๕ ผู้ที่นับว่าอยู่ในกฎนี้และจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎนี้ คือ บรรดาข้าทูลลอองธุลีพระบาทที่รับราชการ อยู่ในกระทรวงวังแลกรมของต่าง ๆ ซึ่งนับว่ารวมอยู่ในพระราชสำนักตามที่ได้ระบุไว้ โดยละเอียด ในมาตรา ๔ แห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยครอบครัวแห่งข้าราชการในพระราชสำนัก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๖ ผู้ที่อยู่ในกฎนี้ให้พึงเข้าใจว่าเป็นแต่ผู้ที่รับราชการประจำและผู้ที่เป็นกองหนุนเท่านั้น ผู้ที่นอกราชการฯ ซึ่งได้ย้ายไปรับราชการอยู่ในกระทรวงทบวงกรมอื่นแล้ว ไม่นับว่าอยู่ในกฎนี้

หมวดที่ ๓

คำอธิบายในกฎนี้

มาตรา ๗ ๑) คำว่า "เสนาบดี" "ข้าราชการ" "ผู้บังคับบัญชาโดยตรง" "ผู้บังคับบัญชาระดับสูง" "เจ้านักงาน" เหล่านี้ ท่านให้พึงเข้าใจความตาม มาตรา ๗ แห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยครอบครัวแห่งข้าราชการในพระราชสำนัก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ นั้นทุกประการ

๒) คำว่า "การลาขาย" ท่านให้เข้าใจว่าการลงทุนด้วยสินทรัพย์ กัด หรือด้วยกำลัง หรือความคิด กัด หรือด้วยชื่อเสียงเกียรติยศ

คุณก็ดี เพื่อประสงค์ประโยชน์นอกเหนือจากที่ได้รับพระราชทานอยู่ใน
หน้าที่ราชการโดยตรง

๓) คำว่า “ห้างหุ้นส่วน” ท่านให้เข้าใจว่า การซึ่งบุคคลตั้งแต่
๒ คนขึ้นไปปรองดองเข้ากันทำกิจการร่วมกันด้วยประสงค์จะแบ่ง
ปันกำไร ซึ่งจะพึงได้มาแต่การนั้น

๔) คำว่า “บริษัท” ท่านให้พึงเข้าใจว่า การเข้าหุ้นส่วนกัน
ค้าขาย มีต้นทุนจัดแบ่งออกเป็นหุ้น มีมูลค่าเท่ากัน ผู้ถือหุ้นต่าง
คนต่างจำต้องออกเงินใช้หนี้โดยจำกัด แต่เพียงค่าหุ้นที่ตนถือตามจำนวน
มากและน้อยหรือโดยไม่มีจำกัด

๕) คำว่า “สโมสรหรือสมาคม” ท่านให้พึงเข้าใจว่า คณะคน
ที่มารวมกันเข้าเพื่อกระทำความมุ่งหมายแห่งคณะนั้นให้สำเร็จ ความ
มุ่งหมายนี้ต้องชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมาย

๖) คำว่า “ร้านการเดิน” ท่านให้เข้าใจว่า สถานที่ใด ๆ ซึ่ง
เจ้าของจัดให้มีการเดินไม่ว่าชนิดใด ด้วยความมุ่งหมายให้คนอื่น
มาเดินโดยเก็บเงินหรือประโยชน์อื่นจากผู้ที่เดิน หรือด้วยความมุ่ง
หมายให้เดินเป็นการพนันดังนี้ เช่นโรงบิลเลียด เป็นต้น

การเดินโดยลักษณะที่กล่าวนี้ แม้จัดขึ้นในเคหะสถานบ้านเรือน
ตนเองก็ดี ท่านให้พึงว่าเป็นร้านการเดินตามความแห่งกฎหมาย

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยการจัดทะเบียน

มาตรา ๔ ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดในกรมต่าง ๆ จัดเจ้าพนักงานไว้เป็นผู้ถือทะเบียน อนุญาตให้ข้าราชการในบังคับบัญชาของตนทำการค้าขายประเภท ๑ ให้เข้าเป็นสมาชิกแห่งสมาคมประเภท ๑ ก่อตั้งคือให้มีที่กระทรวงวังแห่ง ๑ ที่ทำการสภาจางวางมหาดเล็กแห่ง ๑ ที่กรมราชเลขาณการแห่ง ๑ ที่กรมพระคลังข้างที่แห่ง ๑ กับให้เสนาบดีจัดตั้งเจ้าพนักงานไว้คน ๑ เป็นนายทะเบียนใหญ่สำหรับพระราชสำนักทั่วไป

มาตรา ๕ ในสมุดทะเบียน อนุญาตให้ทำการค้าขายนั้น ให้มีรายการดังต่อไปนี้

- ๑ ยศ บรรดาศักดิ์
- ๒ นายเดิม
- ๓ นามสกุล
- ๔ ตำแหน่งราชการ
- ๕ อายุเกิด
- ๖ ลักษณะของการค้าขายที่ทำ
- ๗ ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ใครเป็นผู้จัดการ ใครเป็น

กรรมการ

๘ ตำแหน่งงานที่ท่า

มาตรา ๑๐ ในสมุดทะเบียนอนุญาตให้เป็น สมาชิก แห่ง สมาคมนั้น ให้ มีรายการ ดัง ต่อไปนี้

๑ ยศ บรรดาศักดิ์

๒ นามเดิม

๓ นามสกุล

๔ ตำแหน่งราชการ

๕ อายุเกิด

๖ ความมุ่งหมาย ของสมาคม

๗ ใคร เป็น นายก และกรรมการ

๘ ตำแหน่ง ของสมาคม

มาตรา ๑๑ บทกฎหมายนี้บรรดา ว่าด้วย ครอบครอง แห่ง ข้าราชการ ในพระราชสำนัก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่ง บังคับใช้โดย นิต เจ้าพนักงาน ทะเบียน นั้น ท่านให้ พึง อนุมัติให้ ได้ แก่ นิต เจ้าพนักงาน ทะเบียน ใน กฎนี้ ตาม ที่ ควร แก่ บทนี้ ๑

มาตรา ๑๒ บรรดา ข้าราชการ ซึ่ง ทำ การค้าขาย อยู่ แล้ว ก่อนประกาศ ใช้กฎ นี้ ต้อง รีบ ขอ อนุญาต ต่อ ผู้ บังคับ บัญชา สูงสุด ของ คน และ จด ทะเบียน ที่ เจ้าพนักงาน สำหรับ กรม ที่ คน ดัง กัด ขึ้น อยู่ ภายใน วัน เวลา ซึ่ง ผู้ บังคับ บัญชา สูงสุด จะ กำหนด ให้

มาตรา ๑๓ ผู้ที่ยังไม่ได้ทำการค้าขาย ใดๆ เลย เมื่อขณะที่
ประกาศใช้กฎนี้ไซ้ ถ้าต่อไปเมื่อเขามีความประสงค์ที่จะทำการค้าขาย
ท่านให้จัดการขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาสูงสุด และจดทะเบียนที่
กรมดังกล่าว จึงจะทำการค้าขายนั้นได้

มาตรา ๑๔ การเข้าห้างหุ้นส่วนใด ๆ ก็ดี การจับจองหุ้นของ
บริษัทใด ๆ ก็ดี ท่านให้พึงว่าเป็น การทำการค้าขายตามความใน

มาตรา ๑๒-๑๓ แห่งกฎนี้

มาตรา ๑๕ ภรรยาข้าราชการในพระราชสำนักกระทำการค้าขาย
โดยอากร ใดๆ อย่างหนึ่งดังกล่าวแล้ว ท่านให้พึงว่า ตัวข้าราชการ
นั้นเองเป็นผู้ค้าขาย เพราะสามีภริยากัน ท่านว่ายอมเป็นหุ้นเดียวกัน
หรือได้ร่วมประโยชน์ด้วยกัน

มาตรา ๑๖ ผู้ใดที่มีความประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกแห่งสโมสร
สมาคมใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาสูงสุด และจดทะเบียนที่
กรมคนดังกล่าวแล้วจึงเข้าได้

มาตรา ๑๗ ผู้ที่เป็นสมาชิกแห่งสโมสร ใดๆ สักมาใด อยู่แล้วก่อน
ประกาศใช้กฎนี้ ต้องรับขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาสูงสุดของตน
และจดทะเบียนที่เจ้าพนักงานสำหรับกรมที่ท่านสังกัดภายในวันเวลาที่
ผู้บังคับบัญชาสูงสุดจะกำหนดให้

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ข้าราชการในพระราชสำนักตั้งร้าน การ เดิน
อย่างใด ๆ เป็น อันขาด นอกจากได้รับ พระราชทานพระบรมราชานุญาต

มาตรา ๑๙ ผู้ใดที่ได้รับอนุญาตให้ทำการค้าขาย หรือเช่า ส้มหลุม
ใด ๆ และได้จดทะเบียน แล้ว ถ้ามีเหตุเปลี่ยนแปลง อย่างใด อย่างหนึ่ง
คือ ทำการ ต่าง ลักษณะไป กับที่ ทำ อยู่ แล้ว หรือเช่า ส้มหลุม อื่น อีก ท่าน
บังคับว่าต้องได้รับอนุญาต และ จดทะเบียนใหม่ แล้ว จึง ทำ ได้

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยการ ขอ อนุญาต แดงการให้ อนุญาต

มาตรา ๒๐ การ ขอ อนุญาต ให้ทำ เปน หนังสือ ยื่น ต่อผู้ บังคับ บัญชา
โดยตรง ของ ตน เพื่อ นำเสนอ เปน คำดับ และ ถ้า เมื่อใบ อนุญาต ยังไม่
ตกมา ห้ามมิให้ ไปทำการ ค้าขาย หรือ เปน ส้มหลุม แห่ง ส้มหลุมใด เปน
อันขาด

มาตรา ๒๑ ใน หนังสือขอใบ อนุญาต ทำการ ค้าขายให้ มี ข้อ ความ
ละเอียด คือ

- ๑ ยศ บรรดาศักดิ์
- ๒ นามเดิม
- ๓ นามสกุล
- ๔ ตำแหน่ง ข้าราชการ
- ๕ อายุ ปีเกิด

วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๑ หน้า ๓๗๗

๖ รับพระราชทานเงินเดือน ๆ ละเท่าใด
๗ ได้รับผลประโยชน์นอกจากทางราชการ อย่างไรบ้าง
๘ ลักษณะของการค้าขายที่จะทำและสำนักงาน
๙ ใครเป็นผู้จัดการค้าขายนั้น ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนฎาบริษัท ใครเป็นผู้จัดการ ใครเป็นกรรมการ มีทุนเท่าใด วิธีจัดการเป็นอย่างไร
มาตรา ๓๒ ในหนังสือขอใบอนุญาตเข้าสโมสร หรือ สโมสร ให้มีข้อความละเอียด คือ

๑ ยศ บรรดาศักดิ์

๒ นามเดิม

๓ นามสกุล

๔ ตำแหน่งราชการ

๕ อายุเกิด

๖ รับพระราชทานเงินเดือน ๆ ละเท่าใด

๗ ได้รับผลประโยชน์นอกจากทางราชการ อย่างไรบ้าง

๘ ความมุ่งหมายของสโมสร แต่สำนักแห่งสโมสร

๙ ใครเป็นหัวหน้า ใครเป็นกรรมการ แต่สมาชิก

มาตรา ๓๓ ระเบียบการที่จะพึงปฏิบัติ นอกจากที่กล่าวแล้ว ในเรื่อง การขอและการให้อนุญาตนั้น ท่านให้พึงอนุโลมใช้ตาม มาตรา ๒๗-๒๘-๓๐-๓๑ แห่งกฎมณเฑียรบาล ว่าด้วย ครอบครองแห่งข้าราชการใน พระราชสำนัก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ตามควรแก่บทนั้น ๆ

มาตรา ๒๔ ผู้มีหน้าที่จะอนุญาตให้ผู้ใดได้รับหนังสือขออนุญาตแล้ว ต้องพิจารณาให้เห็นชัดว่าผู้ขออนุญาตนั้น เป็นผู้สมควรรับอนุญาตแล้ว จึงค่อยอนุญาต ในข้อควรพิจารณาให้ถือเอาพระราชนิยมเป็นหลักที่ตัวต่อไปนี้

๑ การค้าขายนั้น ชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมาย และไม่เป็นที่ปรักหักงอกกับลักษณะของผู้ที่เป็นเจ้ามาจาว

๒ การที่ผู้ขออนุญาตจะกระทำการค้าขายนั้น ต้องไม่เสียประโยชน์แห่งราชกรในหน้าที่

๓ การค้าขายที่ทำนั้นไม่เกี่ยวข้องกับบ้านหรือบริษัท ซึ่งสำหรับสิ่งของซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ในราชการแห่งกรม ซึ่งผู้ขออนุญาตรับราชการอยู่ และมีอำนาจที่จะสั่งของสำหรับใช้ในราชการแห่งกรมนั้นได้

๔ ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ที่มีหลักฐานมั่นคงไม่เหลวไหล

๕ ถ้าผู้ขออนุญาตไปเข้าห้างหุ้นส่วนอาบบริษัท ๆ นั้น ๆ ต้องมีหลักฐานมั่นคงดำเนินตามหลักการค้าขายที่ชอบ

๖ ถ้าเป็นการขอเข้าสมาคม ๆ นั้น ต้องมีความมุ่งหมายที่ชอบและเป็นคุณแก่ผู้ขออนุญาต

มาตรา ๒๕ ผู้ใดที่ได้รับอนุญาตให้ทำการค้าขายอยู่แล้ว เมื่อได้มารับราชการในหน้าที่ ซึ่งตนมีอำนาจที่จะสั่งของสำหรับใช้ในราชการจากบ้านหรือบริษัท ซึ่งตนมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ด้วยตามที่ว่าไว้ในข้อ ๓ แห่งมาตรา ๒๔ แล้วใช้ท่านว่าให้เลิกการค้าขายนั้นเสียเด็ด

หมวดที่ ๒

การ ตงทัณฑ์ และ กำหนดโทษ สำหรับความผิด

มาตรา ๒๖ การ ตงทัณฑ์ แล ชน ความผิด ท่านให้เทียบใช้ แก่ กฎ
ตามที่บังคับไว้ ใน มาตรา ๔๓ ถึง ๕๐ แห่ง กฎมณเฑียรบาล ว่าด้วย
ครอบครัว แห่ง ข้าราชการ ใน พระราชสำนัก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ นั้น
ทุกประการ

มาตรา ๒๗ ผู้ใด ชั่ง ทำการ ค้าขาย หรือ เป็น สมาชิก แห่ง สโมสร
สมาคมใด ๆ อยู่แล้ว ก่อน ประกาศใช้ กฎนี้ มิได้ รับ ขออนุญาต ต่อ ผู้
บังคับบัญชา สูงสุด และ เจตตะเมียน ที่ เจ้าพนักงาน สำหรับกรรม ที่ตน ดังกดี
ภายใน กำหนดวัน เวลา ตาม ความ ใน มาตรา ๑๒ และ มาตรา ๑๖ แล้ว ใช้
ท่าน ว่า ผู้ นั้น มี ความผิด ชน มัชยกรรม ต้อง ระวัง โทษ ชน มัชยทัณฑ์

มาตรา ๒๘ ผู้ใด ทำการ ค้าขาย หรือ เข้า สโมสร สมาคมใด ๆ
ภายหลัง วันที่ ประกาศ ใช้ กฎนี้ โดย มิ ได้ รับ อนุญาต ท่าน ว่า ผู้ นั้น มี ความผิด
ชน คุกรกรรม ต้อง ระวัง โทษ ชน คุกทัณฑ์

มาตรา ๒๙ ผู้ใด ตั้ง ร้าน การเดิน โดย มิ ได้ รับ พระราชทาน พระ
บรมราชานุญาต ตาม ความ ใน มาตรา ๑๗ แล้ว ใช้ ท่าน ว่า ผู้ นั้น มี ความ
ผิด ชน คุกรกรรม ต้อง ระวัง โทษ ชน คุกทัณฑ์

ผู้ใด ไป ดำเนิน กิจสถาน ที่ ชั่ง ตั้ง การเดิน นั้น ท่าน ให้ พัง ว่า ผู้ นั้น สม
มีความผิด ต้อง ระวัง โทษ กง หนึ่ง

มาตรา ๓๐ ผู้ใดกล่าว ความไม่จริง หรือ ที่ไม่ ฐจริง ต่อเจ้าพนักงาน หรือผู้บังคับบัญชาด้วย ข้อใด ข้อ หนึ่ง อัน เนื่อง ด้วยกฎนี้ ใน ส่วน ตนเอง กิติ หรือใน ส่วน ข้าราชการผู้ อื่น กิติ ท่านว่าผู้นั้นกล่าวเท็จ มีความผิด ชั้น ดุกรรม หรือมัชฌมกรรม ต้อง ระวัง โทษ ชั้น ดุหุโทษ หรือ มัชฌมทัณฑ์ ตามสมควร แก่ เหตุผล

มาตรา ๓๑ ผู้ใด กระทำกร อย่างใด อย่างหนึ่ง และ การ ที่ กระทำนั้น เป็น การ ละเมิด บทกฎ มณเฑียรบาล นี้ หดายบท ด้วยกัน ท่านว่าให้ ใช้ บทที่มี ทัณฑ์ หนักถึง โทษ แก่ ผู้นั้น

มาตรา ๓๒ ผู้ใด กระทำ ความผิด หดาย กระทง ท่านว่าผู้นั้น ต้อง มีโทษ ตาม กระทง ความผิด ทุกกระทง

มาตรา ๓๓ ผู้ใด ละเมิด กฎนี้ ด้วยข้อใด ข้อหนึ่ง และ เมื่อได้ พ้นโทษ แล้วไป กระทำ ความผิด ชั้น อื่น ท่านว่าผู้นั้นไม่ เช็ด หดาย

ผู้ใดไม่ เช็ด หดาย ท่านว่าผู้นั้น ต้อง รับโทษ เป็น ทวิคูณ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
เป็น วันที่ ๑๓๙๑ ใน รัชกาล บัดยมนี้